

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)

16 noiembrie 2023*

„Trimitere preliminară – Politica economică și monetară – Cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit – Regulamentul (UE) nr. 575/2013 – Articolul 4 alineatul (1) punctele 1 și 42 – Definiții – Noțiunile de «instituție de credit» și de «autorizație» – Acordarea de împrumuturi fără autorizație”

În cauza C-427/22,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Varhoven kasatsionen sad (Curtea Supremă de Casație, Bulgaria), prin decizia din 21 iunie 2022, primită de Curte la 28 iunie 2022, în procedura penală împotriva

BG,

cu participarea:

Varhovna kasatsionna prokuratura,

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din domnul T. von Danwitz, președinte de cameră, și domnii P. G. Xuereb și A. Kumin (raportor), judecători,

avocat general: domnul A. Rantos,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Comisia Europeană, de A. Nijenhuis, D. Triantafyllou și I. Zaloguin, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: bulgara.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 4 alineatul (1) punctele 1 și 42 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (JO 2013, L 176, p. 1).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei proceduri penale inițiate împotriva lui BG, care a fost găsit vinovat de acordarea de împrumuturi cu dobândă către două persoane fizice fără a dispune de autorizația necesară în acest scop.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul nr. 575/2013

- 3 Potrivit considerentului (5) al Regulamentului nr. 575/2013:
„Împreună, prezentul regulament și Directiva 2013/36/UE [a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE (JO 2013, L 176, p. 338)] ar trebui să formeze cadrul juridic care reglementează accesul la activitate, cadrul de supraveghere și regulile prudențiale aplicabile instituțiilor de credit și firmelor de investiții (denumite în continuare împreună «instituții»). Prin urmare, prezentul regulament ar trebui citit împreună cu directiva menționată.”
- 4 Articolul 1 din acest regulament, intitulat „Domeniu de aplicare”, prevede la primul paragraf:
„Prezentul regulament stabilește reguli uniforme privind cerințele prudențiale generale pe [care] le îndeplinesc instituțiile supravegheate în temeiul Directivei 2013/36/UE, în ceea ce privește următoarele elemente:
  - (a) cerințe de fonduri proprii referitoare la elemente în întregime cuantificabile, uniforme și standardizate ale riscului de credit, riscului de piață, riscului operațional și riscului de decontare;
  - (b) cerințe de limitare a expunerilor mari;
  - (c) după intrarea în vigoare a actului delegat menționat la articolul 460, cerințe de lichiditate referitoare la elemente în întregime cuantificabile, uniforme și standardizate ale riscului de lichiditate;
  - (d) cerințe de raportare referitoare la literele (a), (b) și (c) și referitoare la efectul de levier;
  - (e) cerințe referitoare la publicarea informațiilor.”

5 Articolul 4 din regulamentul menționat, intitulat „Definiții”, prevede la alineatul (1):

„(1) În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

1. «instituție de credit» înseamnă o întreprindere a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu;

[...]

3. «instituție» înseamnă o instituție de credit sau o firmă de investiții;

[...]

26. «instituție financiară» înseamnă o întreprindere, alta decât o instituție, a cărei activitate principală constă în dobândirea de participații sau în desfășurarea uneia sau mai multor activități menționate la punctele 2-12 și la punctul 15 din anexa I la Directiva 2013/36/UE, [...]

[...]

42. «autorizație» înseamnă un instrument eliberat sub orice formă de către autorități, prin care se acordă dreptul de a desfășura activitatea;

[...]”

6 Articolul 4 alineatul (1) punctul 1 din Regulamentul nr. 575/2013, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2019/2033 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2019 (JO 2019, L 314, p. 1) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 575/2013 modificat”), enunță:

„În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

1. «instituție de credit» înseamnă o întreprindere a cărei activitate constă în oricare dintre următoarele:

(a) atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și acordarea de credite în cont propriu;

(b) desfășurarea oricăreia dintre activitățile menționate la punctele 3 și 6 din secțiunea A a anexei I la Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului [din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE (JO 2014, L 173, p. 349)], în cazul în care este îndeplinită una dintre condițiile următoare, dar întreprinderea nu este un comerciant de mărfuri și de certificate de emisii, un organism de plasament colectiv sau o întreprindere de asigurare:

(i) valoarea totală a activelor consolidate ale întreprinderii este mai mare sau egală cu 30 de miliarde [de euro];

(ii) valoarea totală a activelor întreprinderii este mai mică de 30 de miliarde [de euro], întreprinderea face parte dintr-un grup, iar valoarea totală a activelor consolidate ale tuturor întreprinderilor din grupul respectiv, care la nivel individual au active totale mai mici de 30 de miliarde [de euro] și care desfășoară oricare dintre activitățile menționate la punctele 3 și 6 din secțiunea A a anexei I la Directiva 2014/65/UE, este mai mare sau egală cu 30 de miliarde [de euro]; sau

(iii) valoarea totală a activelor întreprinderii este mai mică de 30 de miliarde [de euro], întreprinderea face parte dintr-un grup, iar valoarea totală a activelor consolidate ale tuturor întreprinderilor din grup care desfășoară oricare dintre activitățile menționate la punctele 3 și 6 din secțiunea A a anexei I la Directiva 2014/65/UE este mai mare sau egală cu 30 de miliarde [de euro], în cazul în care supraveghetorul consolidant, în consultare cu colegiul de supraveghetori, decide astfel pentru a contracara eventualele riscuri de eludare și eventualele riscuri la adresa stabilității financiare a Uniunii [Europene];

în înțelesul literei (b) punctele (ii) și (iii), în cazul în care întreprinderea face parte dintr-un grup dintr-o țară terță, activele totale ale fiecărei sucursale a grupului dintr-o țară terță autorizate în Uniune sunt incluse în valoarea totală combinată a activelor tuturor întreprinderilor din grup”.

7 În temeiul articolului 62 punctul 1 din Regulamentul 2019/2033, titlul Regulamentului nr. 575/2013 a fost înlocuit cu următorul text:

„Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012”.

Directiva 2013/36

8 Potrivit considerentelor (2) și (42) ale Directivei 2013/36:

„(2) Prezenta directivă ar trebui să conțină, printre altele, dispozițiile care reglementează autorizarea activității, achiziția de participații calificate, exercitarea libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii, competențele autorităților de supraveghere ale statelor membre de origine și ale celor gazdă în acest domeniu, precum și dispozițiile care reglementează capitalul inițial și procesul de supraveghere a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții. [...] [P]rezenta directivă ar trebui citită împreună cu Regulamentul [nr. 575/2013] și împreună cu respectivul regulament ar trebui să formeze cadrul juridic care reglementează activitățile bancare, cadrul de supraveghere și normele prudențiale aplicabile instituțiilor de credit și firmelor de investiții.

[...]

(42) Prezenta directivă ar trebui să nu aducă atingere niciunei dispoziții din dreptul statelor membre referitoare la sancțiunile penale.”

9 Articolul 1 din directiva menționată are următorul cuprins:

„Prezenta directivă stabilește norme privind:

(a) accesul la activitatea instituțiilor de credit și a firmelor de investiții (denumite în continuare împreună «instituții»);

[...]”

10 Articolul 3 din directiva menționată, intitulat „Definiții”, prevede la alineatul (1):

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. «instituție de credit» înseamnă o instituție de credit astfel cum este definită la articolul 4 alineatul (1) punctul 1 din Regulamentul [nr. 575/2013];

[...]

22. «instituție financiară» înseamnă o instituție financiară astfel cum este definită la articolul 4 alineatul (1) punctul 26 din Regulamentul [nr. 575/2013];

[...]

38. «autorizație» înseamnă o autorizație astfel cum este definită la articolul 4 alineatul (1) punctul 42 din Regulamentul [nr. 575/2013];

[...]”

11 Capitolul 1 din titlul III din Directiva 2013/36, intitulat „Cerințe generale privind accesul la activitatea instituțiilor de credit”, conține printre altele articolele 8 și 9 din aceasta.

12 Articolul 8 din această directivă, intitulat „Autorizarea”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre cer instituțiilor de credit să obțină o autorizație înainte de începerea propriu-zisă a activităților lor. [...]”

13 Articolul 9 din directiva menționată, intitulat „Interdicția impusă persoanelor sau întreprinderilor, altele decât instituțiile de credit, de a desfășura activitatea de preluare de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la populație”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre interzic persoanelor sau întreprinderilor care nu sunt instituții de credit să desfășoare activitatea de preluare de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la populație.”

14 Directiva 2013/36 conține un titlu V, denumit „Dispoziții privind libertatea de stabilire și libertatea de a presta servicii”, al cărui capitol 1, intitulat „Principii generale”, cuprinde printre altele articolul 34 din această directivă.

15 Acest articol 34, intitulat „Instituții financiare”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre adoptă dispoziții în conformitate cu care pot fi desfășurate pe teritoriul lor activitățile prevăzute de anexa I, în conformitate cu articolul 35, articolul 36 alineatele (1)-(3), articolul 39 alineatele (1) și (2) și articolele 40-46, fie prin înființarea unei sucursale, fie prin prestarea de servicii de către orice instituție financiară din alt stat membru, care poate fi fie filiala unei instituții de credit, fie o filială deținută în comun de două sau mai multe instituții de credit, al cărei act constitutiv și statut permit desfășurarea acestor activități și care îndeplinește următoarele condiții:

[...]”

- 16 Punctele 1 și 2 din anexa I la Directiva 2013/36, intitulată „Lista activităților care fac obiectul recunoașterii reciproce”, au următorul cuprins:

- „1. Preluarea depozitelor și a altor fonduri rambursabile.
2. Acordarea de împrumuturi, printre altele: credite de consum, contracte de credit legate de bunuri imobile, factoring cu sau fără recurs, finanțarea tranzacțiilor comerciale (inclusiv forfetare).”

Directiva 2014/65

- 17 Anexa I la Directiva 2014/65 este intitulată „Lista serviciilor, activităților și instrumentelor financiare”. Secțiunea A din această anexă I, intitulată „Servicii și activități de investiții”, prevede la punctele 3 și 6:

- „3. Tranzacționarea pe cont propriu.

[...]

6. Subscrierea de instrumente financiare și/sau plasarea de instrumente financiare cu angajament ferm.”

Dreptul bulgar

Codul penal

- 18 Articolul 252 alineatul (1) din Nakazatelen kodeks (Codul penal) prevede:

„Persoana care, fără să dețină autorizația necesară, efectuează cu titlu profesional tranzacții bancare, de asigurări sau tranzacții financiare, prestează servicii de plăți sau emiteri de bani electronici, pentru care este necesară deținerea unei asemenea autorizații, se pedepsește cu închisoarea de la trei la cinci ani și confiscarea a până la jumătate din averea făptuitorului.”

Legea privind instituțiile de credit

- 19 Articolul 2 alineatul (1) din Zakon za kreditnite institutsii (Legea privind instituțiile de credit) (DV nr. 59 din 21 iulie 2006), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „Legea privind instituțiile de credit”), definește noțiunea de „bancă” (instituție de credit) după cum urmează:

„O persoană juridică ce preia depozite sau alte fonduri rambursabile de la public și acordă credite sau alte forme de finanțare în nume propriu și pe propriul risc.”

- 20 Articolul 3 alineatul (1) punctul 3 din această lege definește noțiunea de „instituție financiară” ca fiind o persoană, alta decât o instituție și o societate holding industrială, a cărei activitate principală constă printre altele în acordarea de credite cu fonduri care nu provin din depozite sau din alte fonduri rambursabile preluate de la public.

21 Articolul 3a alineatul (1) din legea menționată prevede:

„Pentru desfășurarea cu titlu profesional a activităților menționate la articolul 2 alineatul (2) punctele 6, 7 și 12 și la articolul 3 alineatul (1) punctele 2 și 3, persoana trebuie să fie înscrisă într-un registru public al [Balgarska narodna banka (Banca Națională a Bulgariei) (BNB)] dacă una sau mai multe dintre aceste activități sunt esențiale pentru ea. Criteriile de definire a unei activități esențiale sunt stabilite prin reglementarea BNB.”

22 În conformitate cu articolul 13 alineatul (1) din aceeași lege, pentru exercitarea activităților bancare este necesară o autorizație eliberată de BNB.

23 Dispozițiile suplimentare ale Legii privind instituțiile de credit prevăd, la alineatul 4, că aceasta pune în aplicare, printre altele, dispozițiile Directivei 2013/36.

Procedura principală și întrebările preliminare

24 În perioada cuprinsă între luna aprilie 2016 și luna septembrie 2017, BG, un resortisant bulgar care ocupa în această perioadă funcția de consilier municipal, a acordat în numerar împrumuturi cu dobândă către două persoane fizice.

25 Printr-o hotărâre din 1 octombrie 2020, BG a fost declarat vinovat de efectuarea unor operațiuni bancare cu titlu profesional fără a deține autorizația impusă în acest scop de Legea privind instituțiile de credit. Prin urmare, în temeiul în special al articolului 252 alineatul (1) din Codul penal, el a fost condamnat la o pedeapsă de trei ani de închisoare cu suspendarea executării pedepsei pe o perioadă de patru ani, precum și la confiscarea anumitor bunuri al căror proprietar era.

26 Această hotărâre a fost confirmată în apel printr-o hotărâre din 15 aprilie 2021. BG a formulat recurs împotriva acestei hotărâri la Varhoven kasatsionen sad (Curtea Supremă de Casație, Bulgaria), care este instanța de trimitere în speță.

27 Această instanță arată că, în conformitate cu dispozițiile relevante ale Nakazatelno-protsesualen kodeks (Codul de procedură penală), ea poate, printre altele, să decidă achitarea inculpatului dacă faptele cauzei permit să se concluzioneze că acesta nu este autorul actului care îi este reproșat sau dacă acest act nu se află la originea unei infracțiuni sau să modifice hotărârea pronunțată în apel prin recalificarea actului respectiv într-o altă infracțiune, pasibilă de o pedeapsă identică sau inferioară celei cu care se pedepsește infracțiunea de care a fost declarat vinovat.

28 Or, pentru a stabili dacă poate exercita una sau cealaltă dintre aceste competențe, instanța menționată arată că trebuie să precizeze în prealabil conținutul definițiilor care figurează la articolul 4 alineatul (1) punctele 1 și 42 din Regulamentul nr. 575/2013 coroborat cu articolul 9 alineatul (1) din Directiva 2013/36, precum și cu punctele 1 și 2 din anexa I la această directivă. Astfel, interpretarea acestor dispoziții ale dreptului Uniunii ar fi pertinentă pentru a stabili semnificația efectivă a diferitelor elemente constitutive ale infracțiunii prevăzute la articolul 252 alineatul (1) din Codul penal, în special pe cea a noțiunii de „tranzacție bancară” care figurează în acesta.

- 29 În această privință, instanța de trimitere explică, în primul rând, că, potrivit practicii instanțelor și doctrinei bulgare, semnificația acestor elemente ar fi clarificată în dreptul național prin legi care nu intră sub incidența dreptului penal, în special prin Legea privind instituțiile de credit, și care reglementează activitățile băncilor și definesc noțiuni precum cele de „bancă”, „tranzacție bancară”, „activitate bancară” și „credit bancar”. Pe de altă parte, din decizia de trimitere reiese că această lege pune în aplicare, printre altele, dispozițiile Directivei 2013/36.
- 30 În ceea ce privește semnificația noțiunii de „activitate bancară”, legea menționată ar indica faptul că această activitate constă, pentru o instituție de credit, în preluarea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite sau de alte finanțări în contul acestei instituții și pe propriul risc al acesteia. Prin urmare, potrivit acestei instanțe, în ceea ce privește această noțiune, definiția ar fi conformă cu cea care figurează la articolul 4 alineatul (1) punctul 1 din Regulamentul nr. 575/2013.
- 31 În al doilea rând, instanța menționată precizează că, în temeiul articolului 252 alineatul (1) din Codul penal coroborat cu articolul 13 alineatul (1) din Legea privind instituțiile de credit, realizarea oricărei activități bancare, în special acordarea de credite bancare, efectuată fără autorizație eliberată de BNB ar constitui o infracțiune.
- 32 În al treilea rând, aceeași instanță arată că, în mai multe dintre deciziile sale recente a fost precizată noțiunea de „tranzacție bancară”, în sensul articolului 252 alineatul (1) din Codul penal. Astfel, prin aceste decizii s-a statuat că faptul de a acorda, cu titlu profesional, împrumuturi cu dobândă din fonduri care nu provin din depozite preluate de la public nu poate fi definit ca o astfel de operațiune. În cadrul cauzelor în care au fost pronunțate deciziile respective, inculpații au fost achitați pentru motivul că această dispoziție era aplicabilă numai activităților bancare pentru care era prevăzut un regim de autorizare prin eliberarea unei autorizații.
- 33 În al patrulea rând, instanța de trimitere precizează că acordarea de credite cu fonduri care nu rezultă din activitatea ce constă în preluarea de la public de depozite sau de alte fonduri rambursabile ar fi o operațiune financiară pentru care articolul 3a alineatul (1) din Legea privind instituțiile de credit prevede un regim de înregistrare, iar nu un regim de autorizare. Exercițarea acestei activități cu titlu profesional în lipsa unei astfel de înregistrări nu ar constitui o infracțiune.
- 34 Totuși, această instanță exprimă îndoieli cu privire la sensul exact care ar trebui dat definiției „instituției de credit” care figurează la articolul 4 alineatul (1) punctul 1 din Regulamentul nr. 575/2013. Astfel, aceasta ridică problema dacă utilizarea conjuncției „și” în această definiție, care leagă activitatea care constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de cea care constă în acordarea de credite, înseamnă că o asemenea instituție nu acordă împrumuturi decât cu fonduri preluate de la public și nu poate acorda împrumuturi și cu fonduri obținute din alte surse, precum costuri percepute sau dobânzi. Aceste îndoieli ar rezulta de asemenea din interdicția explicită, prevăzută la articolul 9 alineatul (1) din Directiva 2013/36, ca alte persoane sau întreprinderi decât instituțiile de credit să preia de la public depozite sau alte fonduri rambursabile, precum și din împrejurarea că punctele 1 și 2 din anexa I la această directivă menționează în mod separat cele două activități în cauză.
- 35 În plus, instanța menționată consideră că are nevoie de clarificări cu privire la interpretarea definiției termenului „autorizație” care figurează la articolul 4 alineatul (1) punctul 42 din Regulamentul nr. 575/2013. Acest termen ar desemna documentul care conferă dreptul de a exercita activitatea prevăzută în cadrul acestui regulament și al Directivei 2013/36. Mai precis, aceeași instanță ridică problema dacă, prin referirea la „un instrument eliberat sub orice formă

[...], prin care se acordă dreptul de a desfășura activitatea”, această definiție acoperă atât autorizațiile acordate prin autorizare, prevăzute de dreptul național pentru instituțiile de credit, cât și pe cele obținute prin intermediul unei înregistrări, care este regimul de autorizare prevăzut de dreptul național pentru instituțiile financiare.

36 În aceste condiții, Varhoven kasatsionen sad (Curtea Supremă de Casație) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Definiția unei instituții de credit din articolul 4 alineatul (1) punctul 1 din [Regulamentul nr. 575/2013] trebuie interpretată în sensul că acordarea creditului trebuie să se facă exclusiv din fonduri care au fost preluate de la public ca depozite ori alte fonduri rambursabile sau o instituție de credit poate acorda credite și din fonduri provenite din alte surse?

2) Cum trebuie interpretat conținutul «instrument[ului] eliberat sub orice formă [...], prin care se acordă dreptul de a desfășura activitatea” în sensul articolului 4 alineatul (1) punctul 42 din [Regulamentul nr. 575/2013]? Include acesta atât regimul de autorizare, cât și regimul de înregistrare pentru activitățile de credit?”

Procedura în fața Curții

37 Instanța de trimitere a solicitat ca prezenta trimitere preliminară să fie judecată potrivit procedurii preliminară de urgență prevăzute la articolul 107 din Regulamentul de procedură al Curții. În susținerea cererii sale, această instanță arată că litigiul cu care este sesizată are un caracter urgent, din moment ce faptele imputate lui BG datează din anul 2016, și că lungimea procedurii principale riscă să aducă atingere dreptului la un proces echitabil.

38 La 14 iulie 2022, Camera întâi a Curții a decis, la propunerea judecătorului raportor, după ascultarea avocatului general, că nu era necesar să admită această cerere, pentru motivul că nu era îndeplinită condiția privind urgența prevăzută la articolul 107.

Cu privire la competența Curții

39 Trebuie arătat de la bun început că situația de fapt din litigiul principal nu intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 575/2013, la a cărui interpretare se referă cererea de decizie preliminară.

40 Potrivit unei jurisprudențe constante, Curtea este însă competentă să se pronunțe asupra unei cereri de decizie preliminară referitoare la dispoziții de drept al Uniunii în cazuri în care, deși situația de fapt din litigiul principal nu intră direct în domeniul de aplicare al acestui drept, dispozițiile dreptului menționat au devenit aplicabile în temeiul dreptului național ca urmare a unei trimiteri efectuate de acesta din urmă la conținutul acelor dispoziții (Hotărârea din 7 noiembrie 2018, C și A, C-257/17, EU:C:2018:876, punctul 31, precum și jurisprudența citată).

41 Într-adevăr, în asemenea cazuri, există un interes cert al Uniunii ca, pentru evitarea unor viitoare divergențe de interpretare, dispozițiile preluate din dreptul Uniunii să primească o interpretare uniformă (Hotărârea din 7 noiembrie 2018, C și A, C-257/17, EU:C:2018:876, punctul 32, precum și jurisprudența citată).

- 42 Astfel, o interpretare dată de Curte unor dispoziții de drept al Uniunii în situații care nu intră în domeniul de aplicare al acestora se justifică atunci când dispozițiile menționate au devenit, în temeiul dreptului național, direct și necondiționat aplicabile unor asemenea situații, pentru a se asigura un tratament identic acestor situații și situațiilor care intră în domeniul de aplicare al respectivelor dispoziții (Hotărârea din 7 noiembrie 2018, C și A, C-257/17, EU:C:2018:876, punctul 33, precum și Hotărârea din 10 septembrie 2020, Tax-Fin-Lex, C-367/19, EU:C:2020:685, punctul 21 și jurisprudența citată).
- 43 În această privință mai trebuie amintit că elementele concrete care permit să se stabilească faptul că aplicabilitatea dispozițiilor dreptului Uniunii a fost determinată de dreptul național în mod direct și necondiționat trebuie să reiasă din decizia de trimitere [a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 aprilie 2023, Banca A (Aplicarea Directivei privind fuziunile într-o situație internă), C-827/21, EU:C:2023:355, punctul 46 și jurisprudența citată].
- 44 În speță, instanța de trimitere, singura competentă să interpreteze dreptul național în cadrul sistemului de cooperare judiciară stabilit prin articolul 267 TFUE (Hotărârea din 7 noiembrie 2018, C și A, C-257/17, EU:C:2018:876, punctul 34, precum și jurisprudența citată), a expus motivele care au determinat-o să ridice problema interpretării Regulamentului nr. 575/2013, precum și legătura existentă între acest regulament și dispozițiile naționale în discuție în procedura principală. Din elementele concrete care figurează în decizia de trimitere reiese astfel că această instanță este obligată să se întemeieze pe definițiile care figurează în regulamentul menționat pentru a se pronunța pe fond în cadrul acestei proceduri.
- 45 În aceste condiții, este necesar să se considere că aplicabilitatea acestor definiții a fost determinată în mod direct și necondiționat de dreptul bulgar în situații precum cele în discuție în litigiul principal și că există, așadar, un interes cert al Uniunii ca Curtea să se pronunțe cu privire la cererea de decizie preliminară.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 46 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că articolul 4 alineatul (1) punctul 1 din Regulamentul nr. 575/2013, vizat de prima întrebare și care conține o definiție a noțiunii de „instituție de credit”, a fost modificat prin Regulamentul 2019/2033.
- 47 Înainte de această modificare, noțiunea respectivă era definită ca vizând „o întreprindere a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu”.
- 48 De la modificarea menționată, este considerată „instituție de credit” o întreprindere a cărei activitate constă în oricare dintre activitățile menționate la articolul 4 alineatul (1) punctul 1 literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 575/2013 modificat.
- 49 Aceste din urmă activități sunt, conform acestui articol 4 alineatul (1) punctul 1 litera (a), „atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și acordarea de credite în cont propriu” și, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) punctul 1 litera (b), „desfășurarea oricăreia dintre activitățile menționate la punctele 3 și 6 din secțiunea A a anexei I la Directiva [2014/65]”, sub rezerva anumitor condiții.

- 50 În speță, trebuie arătat că, pe de o parte, potrivit explicațiilor furnizate de instanța de trimitere, definiția noțiunii de „instituție de credit” în sensul articolului 4 alineatul (1) punctul 1 din Regulamentul nr. 575/2013 este pertinentă pentru interpretarea dispoziției penale în temeiul căreia a fost pronunțată condamnarea lui BG.
- 51 Pe de altă parte, această condamnare privește fapte care au avut loc între luna aprilie 2016 și luna septembrie 2017, și anume înainte de intrarea în vigoare a modificării articolului 4 alineatul (1) punctul 1 din acest regulament prin Regulamentul 2019/2033.
- 52 Or, nu este exclus ca această modificare să aibă impact în raport cu principiul aplicării retroactive a legii penale mai favorabile (*lex mitior*). Deși dosarul de care dispune Curtea nu furnizează indicații privind modul în care acest principiu este consacrat în dreptul bulgar, totuși acesta este în orice caz garantat la articolul 7 paragraful 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 [a se vedea în acest sens Curtea EDO, 17 septembrie 2009, Scoppola împotriva Italiei (nr. 2), CE:ECHR:2009:0917JUD001024903, § 109], la care Republica Bulgaria este parte.
- 53 În aceste condiții, pentru a răspunde la prima întrebare, trebuie să se țină seama de modificarea adusă articolului 4 alineatul (1) punctul 1 din Regulamentul nr. 575/2013 prin Regulamentul 2019/2033.
- 54 În sfârșit și sub rezerva verificărilor a căror efectuare va reveni instanței de trimitere, se pare că BG nu a desfășurat niciuna dintre activitățile vizate la articolul 4 alineatul (1) punctul 1 litera (b) din Regulamentul nr. 575/2013 modificat.
- 55 Prin urmare, trebuie să se considere că, prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 4 alineatul (1) punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013 modificat trebuie interpretat în sensul că o întreprindere intră în sfera noțiunii de „instituție de credit” în sensul acestui articol 4 alineatul (1) punctul 1 numai atunci când activitatea sa constă în acordarea de credite din fonduri provenite din depozite sau din alte fonduri rambursabile preluate de la public, cu excluderea fondurilor provenite din alte surse.
- 56 În această privință trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, interpretarea unei dispoziții de drept al Uniunii impune să se țină seama nu numai de formularea acesteia, ci și de contextul în care se înscrie, precum și de obiectivele și de finalitatea pe care le urmărește actul din care face parte. Geneza unei dispoziții a dreptului Uniunii poate de asemenea să ofere elemente pertinente pentru interpretarea acesteia (Hotărârea din 16 martie 2023, Towercast, C-449/21, EU:C:2023:207, punctul 31 și jurisprudența citată).
- 57 În ceea ce privește modul de redactare a articolului 4 alineatul (1) punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013 modificat, trebuie arătat că acesta cuprinde două elemente, și anume, pe de o parte, „atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public” și, pe de altă parte, „acordarea de credite în cont propriu”. În plus, aceste două elemente sunt legate prin conjuncția „și”.

- 58 Trebuie să se deducă de aici că o întreprindere care nu desfășoară nicio activitate vizată la acest articolul 4 alineatul (1) punctul 1 litera (b) nu intră în sfera noțiunii de „instituție de credit”, în sensul articolului 4 alineatul (1) punctul 1 menționat, decât dacă activitatea sa constă, în mod cumulativ, în preluarea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu.
- 59 În plus, deși nu este exclus ca anumite credite să fie acordate din fonduri care provin din alte surse decât depozite sau din alte fonduri rambursabile preluate de la public, ca regulă generală, există în mod necesar o legătură între preluarea de depozite și acordarea de credite.
- 60 Acest lucru este confirmat de finalitatea articolului 4 alineatul (1) punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013 modificat, care constă în a oferi o definiție funcțională a noțiunii de „instituție de credit”.
- 61 Astfel, această dispoziție își are originea în articolul 1 prima liniuță din Prima directivă 77/780/CEE a Consiliului din 12 decembrie 1977 privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative referitoare la inițierea și exercitarea activității instituțiilor de credit (JO 1977, L 322, p. 30).
- 62 Or, din geneza acestei din urmă dispoziții reiese că definiția noțiunii de „instituție de credit” se bazează pe funcția pe care o exercită în special băncile în circuitul monetar al economiilor naționale, sarcina lor esențială constând în stabilirea legăturii dintre economii și investiții, și anume în a strânge fonduri și a le împrumuta (Propunerea de directivă a Consiliului privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative referitoare la inițierea activității instituțiilor [de credit] și exercitarea acesteia [COM(74) 2010 final, p. 6]).
- 63 Rezultă că o întreprindere care nu preia de la public depozite sau alte fonduri rambursabile și care se limitează, așadar, să acorde credite din fonduri care provin din alte surse nu intră în sfera noțiunii de „instituție de credit”, în sensul articolului 4 alineatul (1) punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013 modificat.
- 64 Această concluzie nu este infirmată de faptul că, în urma modificării Regulamentului nr. 575/2013 prin Regulamentul 2019/2033, acest articol 4 alineatul (1) punctul 1 face referire în prezent la o întreprindere a cărei activitate „constă în oricare dintre următoarele activități”.
- 65 Astfel, legiuitorul Uniunii s-a abținut, cu ocazia acestei modificări, să disocieze, la articolul 4 alineatul (1) punctul 1 litera (a) menționat, activitatea care constă în preluarea de la public de depozite sau de alte fonduri rambursabile de cea care constă în acordarea de credite, ceea ce confirmă că aceste două activități trebuie înțelese în sensul că formează un ansamblu. În plus, spre deosebire de această dispoziție, același articol 4 alineatul (1) punctul 1 litera (b) face trimitere la „oricare dintre activitățile” menționate la punctele 3 și 6 din secțiunea A din anexa I la Directiva 2014/65.
- 66 De altfel, în ceea ce privește întrebările instanței de trimitere referitoare la articolul 9 alineatul (1) din Directiva 2013/36 și la anexa I la această directivă, trebuie arătat, pe de o parte, că acest articol 9 alineatul (1) enunță interdicția explicită, pentru alte persoane sau întreprinderi decât instituțiile de credit, de a prelua de la public depozite sau alte fonduri rambursabile, fără a menționa și activitatea care constă în acordarea de credite, și, pe de altă parte, că punctele 1 și 2

din această anexă I identifică separat preluarea de depozite și acordarea de credite. Acest lucru nu are însă incidență asupra interpretării reținute a noțiunii de „instituție de credit” în sensul Regulamentului nr. 575/2013.

67 Ținând seama de ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 4 alineatul (1) punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013 modificat trebuie interpretat în sensul că o întreprindere intră în sfera noțiunii de „instituție de credit” în sensul acestui articol 4 alineatul (1) punctul 1 numai atunci când activitatea sa constă în mod cumulativ în preluarea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu, precizându-se că aceste depozite sau alte fonduri preluate de la public sunt destinate acordării de credite, fără a fi exclusă acordarea de credite și din fonduri provenite din alte surse.

Cu privire la a doua întrebare

68 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă noțiunea de „autorizație” în sensul articolului 4 alineatul (1) punctul 42 din Regulamentul nr. 575/2013 trebuie interpretată în sensul că include un regim de autorizare prin înregistrare pentru activitățile de credit.

69 Cu titlu introductiv, trebuie să se examineze contextul în care se înscrie această întrebare.

70 Astfel, pe de o parte, în conformitate cu dispoziția penală în discuție în procedura principală, și anume articolul 252 alineatul (1) din Codul penal, se pedepsește, printre altele, „[p]ersoana care, fără să dețină autorizația necesară, efectuează cu titlu profesional tranzacții bancare, de asigurări sau tranzacții financiare”. Potrivit explicațiilor furnizate de instanța de trimitere, această dispoziție nu este aplicabilă decât activităților pentru care este prevăzut un regim de autorizare sub forma acordării unei autorizații.

71 Pe de altă parte, potrivit acestor explicații, acordarea de credite cu fonduri care nu rezultă din activitatea care constă în preluarea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public este, dacă nu o operațiune bancară, cel puțin o operațiune financiară pentru care dreptul național prevede un regim de înregistrare, iar nu un regim de autorizare, astfel încât exercitarea fără înregistrare a unei asemenea activități cu titlu profesional nu constituie infracțiune.

72 Or, instanța de trimitere pare să considere că interpretarea noțiunii de „autorizație” în sensul Regulamentului nr. 575/2013 este relevantă pentru interpretarea noțiunii de „autorizație” în sensul articolului 252 alineatul (1) din Codul penal, în măsura în care, dacă, pe baza unei interpretări largi, un regim de înregistrare ar intra de asemenea sub incidența acestor noțiuni, atunci și realizarea fără înregistrare a unor operațiuni financiare precum operațiuni de împrumut obișnuite ar trebui să fie considerată ca intrând sub incidența infracțiunii prevăzute de această dispoziție.

73 În această privință, este necesar să se arate, asemenea Comisiei Europene, că noțiunea de „autorizație” în sensul articolului 4 alineatul (1) punctul 42 din Regulamentul nr. 575/2013 trebuie înțeleasă în contextul acestui regulament, care include Directiva 2013/36.

74 Această directivă reglementează, în cadrul capitolului 1 din titlul III, cerințele generale care permit accesul la activitatea instituțiilor de credit. În particular, articolul 8 alineatul (1) din directiva menționată prevede că statele membre solicită instituțiilor de credit să obțină o autorizație înainte de începerea propriu-zisă a activităților lor.

- 75 În schimb, în ceea ce privește instituțiile financiare, din care fac parte, în conformitate cu definiția care figurează la articolul 4 alineatul (1) punctul 26 din Regulamentul nr. 575/2013, întreprinderile, altele decât instituțiile de credit, și a căror activitate principală constă (numai sau printre altele) în acordarea de împrumuturi, Directiva 2013/36 se limitează să prevadă, în cadrul titlului V din aceasta, dispoziții referitoare la libertatea de stabilire și la libera prestare a serviciilor.
- 76 În consecință, condițiile care reglementează obținerea unei autorizații ca instituție financiară în sensul Regulamentului nr. 575/2013 nu sunt reglementate decât la nivel național, astfel încât, în ceea ce privește modalitățile unor asemenea autorizații, domeniul de aplicare al noțiunii de „autorizație” în sensul acestui regulament este lipsit de relevanță pentru procedura principală.
- 77 În aceste condiții, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 78 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șasea) declară:

Articolul 4 alineatul (1) punctul 1 litera (a) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2019/2033 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2019,

trebuie interpretat în sensul că

o întreprindere intră în sfera noțiunii de „instituție de credit” în sensul acestui articol 4 alineatul (1) punctul 1 numai atunci când activitatea sa constă în mod cumulativ în preluarea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu, precizându-se că aceste depozite sau alte fonduri preluate de la public sunt destinate acordării de credite, fără a fi exclusă acordarea de credite și din fonduri provenite din alte surse.

Semnături